

Nastavni predmet	SKRIPTNI JEZICI I WEB PROGRAMIRANJE
Naslov cjeline	CSS
Naslov jedinice / vježbe	LV15: Povezivanje HTML-a i CSS-a, vrste i sintaksa CSS-a
Ishodi učenja	- razlikovati svrhu i upotrebu HTML-a i CSS-a, - sintaktički ispravno oblikovati CSS pravilo, - odrediti i opisati komponente CSS pravila, - objasniti sintaksu CSS pravila, - analizirati koji će stil biti primijenjen na element ovisno o mjestu na kojem je definiran, - primijeniti oblikovanja na HTML elemente.
Ime i prezime učenika / datum	

UPUTE

Ako se pri traženju odgovora koristite internetom ili internetskim servisima, **obavezno je navesti izvor-poveznicu**. Ako je korišten generativni AI **treba navesti i pitanje (prompt)**.

Ukoliko tekst odgovora sadrži gramatičke ili stručne nepravilnosti, to može utjecati na ocjenu, tako da je nužno tekst koji se ubacuje pročitati, proučiti i razmisliti o njemu, te po potrebi ispraviti. Također, nerazumijevanje prezentiranog koda će utjecati na ocjenu, pa je nužno sav kod koji se ubacuje i prezentira kao odgovor pregledati, proučiti, razmisliti o njemu i shvatiti ga, te po potrebi ispraviti, dopuniti i/ili komentirati. Za nejasnoće i/ili dodatne upute obratiti se nastavnicima. Vježbu za ocjenjivanje može se predati najkasnije do 10 minuta prije kraja sata.

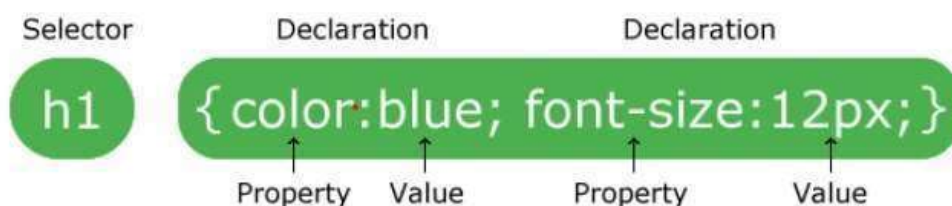
PRIPREMA ZA VJEŽBU

Odgovorite pisano:

1. Što opisujemo pomoću HTML-a, a što pomoću CSS-a?
2. CSS je kratica za C..... S..... S..... Kako bismo to mogli prevesti?
3. Koja je organizacija i zašto stvorila CSS?
4. Koji je uobičajeni i preporučeni način spremanja definicija koje opisuju oblikovanje HTML elemenata i koja je prednost takvog pristupa?

IZVOĐENJE VJEŽBE

- CSS je jezik koji koristimo kako bi odredili izgled (stil) HTML dokumenta. CSS opisuje kako će na ekranu ili drugom mediju biti prikazani HTML elementi sadržani na HTML stranici. CSS može upravljati izgledom većeg broja stranica mrežnog sjedišta istovremeno. CSS se koristi kako bi definirali stilove mrežnih stranica uključujući dizajn (oblikovanje), izgled i inačice prikaza za različite uređaje i veličine ekrana.
- Pogledajte i uočite kako različit sadržaj CSS datoteke može prilikom prikaza utjecati na isti HTML dokument ([primjer](#)).
- CSS sintaksa opisuje kako se pišu CSS pravila. Svako CSS pravilo sastoji se od selektora i deklaracijskog bloka:

Selektor odabire HTML element koji želimo oblikovati. Deklaracijski blok sadrži jednu ili više deklaracija odvojenih sa „;“. Svaka deklaracija sadrži ime CSS svojstva i njegovu vrijednost odvojeno sa „:“. Deklaracijski blokovi ograničeni su vitičastim zagradama.

Na koji bi način ovo pravilo oblikovalo sve h1 naslove u dokumentu? Napišite što je u ovom pravilu selektor, koja svojstva ovo pravilo određuje i koje su vrijednosti svojstava koje ovo pravilo definira.

- Prema sadržaju (pravilima) CSS-a preglednik će oblikovati HTML dokument. Tri su načina ubacivanja CSS oblikovanja: **eksterni ili vanjski CSS**, **interni CSS ili unutrašnji** i **inline** ili **linijski**. Pomoću eksternog CSS-a (preporučljivo!) može se mijenjati izgled cijelog mrežnog sjedišta samo sa tom jednom datotekom. Pri tom **svaka HTML stranica mrežnog sjedišta treba uključivati referencu na tu vanjsku CSS datoteku unutar elementa `<link>` (u head sekciji)**, kao npr.:

```
<head>  
  <link rel="stylesheet" href="mystyle.css"> </head>
```

Vanjska CSS datoteka može biti sastavljena pomoću bilo kojeg tekstualnog editora, a mora biti spremljena **sa .css ekstenzijom** (proširenjem). Vanjska .css datoteka ne bi smjela sadržavati HTML elemente.

Unutrašnji CSS može se koristiti ako **pojedina HTML stranica ima jedinstven** (različit) izgled (stil).

Taj se unutrašnji stil definira unutar elementa `<style>` u head sekciji dokumenta, kao npr.:

```
<style>    body {background-color: linen;}  
h1 {color: green; margin left: 40px;}</style>
```

Linijski CSS može se koristiti kad se **pojedinačnom elementu želi dodijeliti jedinstveni stil**. Da bi se koristilo takvo oblikovanje, potrebno je atribut oblikovanja (stila) dodati relevantnom elementu. Atribut stila pritom može sadržavati bilo koje CSS svojstvo. Linijska oblikovanja definirana su unutar atributa *style* odgovarajućeg elementa, kao npr.:

```
<h1 style="color:blue;text-align:center;">This is a heading</h1>
```

Linijski definirana oblikovanja ukidaju prednosti korištenja odvojenih oblikovanja jer miješaju sadržaj sa njegovom prezentacijom, pa je preporuka ovo **koristiti samo iznimno**.

- **Višestruki CSS.** U slučajevima kada su neka svojstva definirana za isti selektor (element) u različitim CSS-ovima, **koristi se vrijednost pročitana u posljednjem**.
- **Zadatak: Dokažite ovo primjerom tako da za neki element (naslov, odlomak i slično) definirate CSS pravilo (npr. za boju) u vanjski CSS, u head sekciju kao unutrašnji, te na kraju kao linijski (tako da npr. svaki puta stavite neku drugu boju). Pokušajte mijenjati mjesta za <link> i <style>. Provjerite i odgovorite, ponaša li se oblikovanje na očekivani način.**
- Pravila kaskadnog redanja u slučajevima kad je za neki HTML element određeno više stilova na različitim mjestima su: najviši prioritet ima linijski stil (pisan unutar HTML elementa), ako ga nema primjenit će se vanjski ili unutrašnji CSS (u head sekciji) ovisno o tome koji je pisan posljednji. U slučaju da oblikovanje nije nigdje navedeno primjenjuje se **podrazumijevano oblikovanje zadano u pregledniku** koji otvara i prikazuje HTML dokument. Znači linijski stil prevladat će bilo koji vanjski i unutrašnji, ali i podrazumijevani stil preglednika.
- Riješite četiri vježbe pri dnu [stranice](#).
- Riješite početne vježbe iz CSS-a na [codecademy](#).

Napomena: kako biste bolje i uspješnije savladali praktične zadatke, uvijek praktične vježbe pokušajte izvoditi osobno.